

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ДЕМОГРАФІЇ ТА СОЦІАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
імені М.В. ПТУХИ

ДЕМОГРАФІЯ ТА СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА

2(20) DEMOGRAPHY
AND SOCIAL
ECONOMY

2013 ДЕМОГРАФИЯ
И СОЦИАЛЬНАЯ
ЭКОНОМИКА

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ
ВИХОДИТЬ 2 РАЗИ НА РІК
ЗАСНОВАНИЙ У ЛИСТОПАДІ 2004 РОКУ
КИЇВ

Видавці та засновники:

Національна академія наук України, Інститут демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України

Свідцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації 12.01.2004 р. серія КВ № 8304 Перереєстроване 22.06.2012 р. (серія КВ № 19037-7827 ПР) Державною реєстраційною службою України

Згідно з постановою Президії ВАК України № 01-05/01 від 10 лютого 2010 р. журнал «Демографія та соціальна економіка» включено до нового Переліку № 17 наукових фахових видань, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата економічних наук

Затверджено до друку Вченою радою ІДСД ім. М.В. Птухи НАН України 3 грудня 2013 р.

Адреса редакції:
Україна, 01032, м. Київ,
б-р Тараса Шевченка, 60
Тел. (044) 486-62-37,
482-17-45, 486-04-97
E-mail: j_dse@ukr.net,
<http://www.idss.org.ua>

Підп. до друку 16.12.2013 р.
Формат 70×100/16. Папір офс.
Гарнітура Newton C.
Умов. друк. арк. 20,8.
Обл.-вид. арк. 20,4.
Тираж 200 прим.
Зам. № 3788

Віддруковано
ВД «Академперіодика»
НАН України
01004, Київ,
вул. Терещенківська, 4

Свідцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи серії ДК № 544 від 27.07.2001

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Голова редакційної колегії: Е.М. ЛІБАНОВА – директор Інституту демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України, акад. НАН України, д-р екон. наук, проф.
Заступник голови редакційної колегії: С.І. ПИРОЖКОВ – акад. НАН України, д-р екон. наук, проф.
Заступник голови редакційної колегії: О.В. МАКАРОВА – д-р екон. наук, заст. директора ІДСД ім. М.В. Птухи НАН України
Відповідальний секретар: О.М. ГЛАДУН – д-р екон. наук, ІДСД ім. М.В. Птухи НАН України

Члени редколегії: А.Л. Баланда, д-р екон. наук, проф. Національної академії Служби безпеки України
Н.С. Власенко, заст. голови Держстату України, м. Київ
А.Г. Вишневський, д-р екон. наук, проф., акад. РАЕН, Інститут демографії, м. Москва, РФ
І.Ф. Гнибіденко, д-р екон. наук, проф., ДВНЗ «КНЕУ ім. В. Гетьмана», м. Київ
О.А. Грішнова, д-р екон. наук, проф., КНУ ім. Т.Г. Шевченка, м. Київ
Н.М. Десєва, д-р екон. наук, проф., ІДСД ім. М.В. Птухи НАН України
А.Ф. Денисов, канд. іст. наук, ІДСД ім. М.В. Птухи НАН України
Г.А. Дмитренко, д-р екон. наук, проф., Університет менеджменту освіти АПН України, м. Київ
А.М. Єріна, д-р екон. наук, проф., ДВНЗ «КНЕУ ім. В. Гетьмана», м. Київ
Т.А. Заяць, д-р екон. наук, проф., ІДСД ім. М.В. Птухи НАН України
М.І. Карлін, д-р екон. наук, проф., Волинський державний університет ім. Л. Українки, м. Рівне
А.М. Колот, д-р екон. наук, проф., ДВНЗ «КНЕУ ім. В. Гетьмана», м. Київ
І.С. Кравченко, д-р екон. наук, проф., Університет банківської справи НБУ м. Київ
І.О. Курило, д-р екон. наук, ІДСД ім. М.В. Птухи НАН України
Н.М. Левчук, д-р екон. наук, ІДСД ім. М.В. Птухи НАН України
Л.С. Лісогор, д-р екон. наук, проф., ІДСД ім. М.В. Птухи НАН України
О.А. Малиновська, д-р наук з держ. упр., Національний інститут стратегічних досліджень, м. Київ
Ф. Міхіна, д-р, проф., Прешовський університет, м. Прешов, Республіка Словенія
В.М. Новіков, д-р екон. наук, проф., ІДСД ім. М.В. Птухи НАН України
О.Ф. Новікова, д-р екон. наук, проф., Інститут економіки промисловості НАН України, м. Донецьк
І.Л. Петрова, д-р екон. наук, проф., Університет економіки і права «Крок», м. Київ
О.М. Палій, канд. екон. наук, ІДСД ім. М.В. Птухи НАН України
О.В. Позняк, канд. екон. наук, ІДСД ім. М.В. Птухи НАН України
Н.О. Рингач, д-р наук з держ. упр., ІДСД ім. М.В. Птухи НАН України
А.І. Романюк, д-р, проф., університет Альберта, м. Оттава, Канада
М.Д. Романюк, д-р екон. наук, проф., Прикарпатський університет ім. В. Стефаника, м. Івано-Франківськ
В.Г. Саріогло, д-р екон. наук, ІДСД ім. М.В. Птухи НАН України
В.С. Стешенко, д-р екон. наук, проф., ІДСД ім. М.В. Птухи НАН України
Л.Г. Ткаченко, канд. екон. наук, ІДСД ім. М.В. Птухи НАН України
Л.М. Черенько, канд. екон. наук, ІДСД ім. М.В. Птухи НАН України
В.В. Черніченко, канд. екон. наук, ІДСД ім. М.В. Птухи НАН України
Л.Г. Чернюк, д-р екон. наук, проф., ІДСД ім. М.В. Птухи НАН України
Л.П. Шахотько, д-р соц. наук, проф., ІЕ НАН Білорусі, м. Мінськ, Білорусь
П.Є. Шевчук, канд. екон. наук, ІДСД ім. М.В. Птухи НАН України
С. Щербов, д-р, проф., Віденський інститут демографії Австрійської академії наук, м. Відень, Австрія

Редакційна підготовка до друку А.Ф. Денисова
Технічний секретар редакційної колегії Ю.М. Клименко
Редактор-перекладач англ. тексту Т.О. Охмаревиц
Оригінал-макет: Н.В. Тілікіна

Питання, які виникають до членів редакційної колегії журналу, направляти за E-mail: j_dse@ukr.net

ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ ТИСЯЧОЛІТТЯ

ХМЕЛЕВСЬКА О.М. Досягнення Україною Цілей Розвитку Тисячоліття у сфері освіти	9
GERASYMENKO G.V. Social Policy in Modern Social Challenges: Goals and Principles of Realization	21
РИНГАЧ Н.О. Оцінка досягнення Цілі Розвитку Тисячоліття щодо зниження дитячої смертності в Україні	28

ЛЮДСЬКИЙ РОЗВИТОК, СОЦІАЛЬНИЙ КАПІТАЛ

НОВІКОВ В.М., СЕМЕНОВ В.В. Досягнення справедливості як умова соціогуманітарного розвитку	40
МЕЛЬНИЧУК Д.П. «Людський капітал»: теоретичні аспекти дослідження	50
ЧЕРЕНЬКО Л.М. Специфіка формування та прояву нерівності в Україні	60
БОБУХ І.М. Формування людського потенціалу в Україні: аналітичні зіставлення й напрями удосконалення	70
РОГОЖИН О.Г., МАКАРЕНКО І.П. Інноваційний соціальний капітал: питання ідентифікації та вимірювання	82
ZVONAR V.P. Curb on Corruption in Ukraine: Civil Society's Competence and Agenda	93

ДЕМОГРАФІЧНІ ПРОЦЕСИ

КУРИЛО І.О. Здоров'я і тривалість життя літнього населення в Україні: тенденції та деякі їх фактори	102
ПАЛІЙ О.М. Взаємозв'язок демографічного та людського розвитку	115
АКСЬОНОВА С.Ю. Гендерні відмінності витрат часу на домашню роботу	125
ДАВИДЮК О.О. Вік як чинник ставлення населення до громадсько-політичної активності жінок в Україні.....	137
ГЛАДУН О.М. Оцінка гіпотетичних втрат населення України за період 1897–2012 рр.	147
МАЛИНОВСЬКА О.А. Міграційні дослідження радянського періоду та їх вплив на сучасне міграцієзнавство в Україні	156

СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ

ГРІШНОВА О.А., МІЩУК Г.Ю. Соціальні інновації у трудовій сфері: сутність, види, особливості реалізації в Україні	167
ЗАЯЦЬ Т.А. Модернізація соціально-трудових відносин України: пріоритетні напрями та принципи реалізації	179
ХАРАЗІШВІЛІ Ю.М., КОВАЛЬ О.П., НОВАК І.М. Можливості легалізації заробітної плати в Україні: перерозподіл соціальної відповідальності	193

ШКЛЯРСЬКИЙ Ю.О., ШКЛЯРСЬКА І.Ю. Зміна підходів до пенсійного забезпечення населення України	203
АРТЮШЕНКО М.В., ДРОЗД В.О. Метод оценки вариативности профессионально-квалификационной структуры рынка труда	213
МАРЧЕНКО І.С. Довготривале безробіття в Україні	224

КНИЖКОВИЙ ОГЛЯД

Огляд видань 2012–2013 рр.....	234
ГРІШНОВА О.А. Рецензія на цикл наукових публікацій за результатами спільної українсько-молдавської НДР	237

НАУКОВЕ ЖИТТЯ

Вітання Л.В. Чуйко з нагоди 80-річчя	240
Вітання В.П. Піскунова з нагоди 80-річчя	241
Про Журнал «Демографія та соціальна економіка»	242
Правила для авторів	248
Правила оформлення списку літератури (References) транслітерованого у романському алфавіті (латиниця).....	250

Науковий журнал «Демографія та соціальна економіка» зареєстровано в міжнародних науково-метричних та інших базах даних:

- Ulrich's Periodicals Directory (США), www.ulrichweb.serialssolutions.com (з липня 2013)
- Російський індекс наукового цитування (РИНЦ), (Російська Федерація), <http://elibrary.ru> (з серпня, 2013)
- Index Copernicus International (Польща), <http://indexcopernicus.com> (з грудня 2013)

ДОСТИЖЕНИЕ ЦЕЛЕЙ ТЫСЯЧЕЛЕТИЯ

ХМЕЛЕВСКАЯ О.М. Достижение Украиной Целей Развития Тысячелетия в сфере образования.....	9
GERASYMENKO G.V. Social Policy at Times of Modern Social Challenges: Goals and Principles of Realization	21
РЫНГАЧ Н.А. Оценка достижения Цели Развития Тысячелетия относительно снижения детской смертности в Украине	28

ЧЕЛОВЕЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ, СОЦИАЛЬНЫЙ КАПИТАЛ

НОВИКОВ В.М., СЕМЕНОВ В.В. Достижение справедливости как условие социогуманитарного развития	40
МЕЛЬНИЧУК Д.П. «Человеческий капитал»: теоретические аспекты исследования.....	50
ЧЕРЕНЬКО Л.Н. Специфика формирования и проявления неравенства в Украине	60
БОБУХ И.Н. Формирование человеческого потенциала в Украине: аналитические сопоставления и направления совершенствования	70
РОГОЖИН А.Г., МАКАРЕНКО И.П. Инновационный социальный капитал: вопросы идентификации и измерения	82
ZVONAR V.P. Curb on Corruption in Ukraine: Civil Society's Competence and Agenda.....	93

ДЕМОГРАФИЧЕСКИЕ ПРОЦЕССЫ

КУРИЛО И.А. Здоровье и продолжительность жизни пожилого населения в Украине: тенденции и некоторые их факторы	102
ПАЛИЙ Е.М. Взаимосвязь демографического и человеческого развития	116
АКСЕНОВА С.Ю. Гендерная дифференциация затрат времени на домашний труд	126
ДАВИДЮК Е.А. Возраст как фактор отношения население к общественно-политической активности женщин в Украине	137
ГЛАДУН А.Н. Оценка гипотетических потерь населения Украины за период 1897–2012 гг.	147
МАЛИНОВСКАЯ Е.А. Миграционные исследования советского периода и их влияние на современное миграционное поведение в Украине	156

СОЦИАЛЬНО-ТРУДОВЫЕ ОТНОШЕНИЯ

ГРИШНОВА Е.А., МИШУК Г.Ю. Социальные инновации в трудовой сфере: суть, виды, особенности реализации в Украине	167
ЗАЯЦ Т.А. Модернизация социально-трудовых отношений: приоритетные направления и принципы реализации	179
ХАРАЗИШВИЛИ Ю.М., КОВАЛЬ А.Ф., НОВАК И.Н. Возможности легализации заработной платы в Украине: перераспределение социальной ответственности	193

ШКЛЯРСКИЙ Ю.А., ШКЛЯРСКАЯ И.Ю. Изменение подходов к пенсионному обеспечению населения Украины	203
АРТЮШЕНКО М.В., ДРОЗД В.О. Метод оценки вариативности профессионально-квалификационной структуры рынка труда.....	213
МАРЧЕНКО И.С. Долгосрочная безработица в Украине	224

КНИЖНЫЙ ОБЗОР

Обзор изданий 2012–2013 гг.	234
ГРИШНОВА Е.А. Рецензия на цикл научных публикаций по результатам общей украинско-молдавской НИР	237

НАУЧНАЯ ЖИЗНЬ

Поздравление Л.В. Чуйко к 80- летию	240
Поздравление В.П. Пискунова к 80-летию.....	241
О журнале «Демография и социальная экономика»	244
Правила для авторов	252
Правила оформления списка литературы (References) транслитерированного в романском алфавите (латиница)	254

Научный журнал «Демография и социальная экономика» зарегистрировано в таких международных наукометрических и реферативных базах данных:

- Ulrich's Periodicals Directory (США), www.ulrichweb.serialssolutions.com (с июля 2013);
- Российский индекс научного цитирования (РИНЦ), (Российская Федерация), <http://elibrary.ru> (с августа 2013);
- Index Copernicus International (Польша), <http://indexcopernicus.com> (с декабря 2013).

CONTENTS

ACHIEVING THE MILLENNIUM DEVELOPMENT GOALS

KHMELEVSKA O.M. Achievement of Millennium Development Goals in the Field of Education in Ukraine	9
GERASYMENKO G.V. Social Policy in Modern Social Challenges: Goals and Principles of Realization	21
RYNHACH N.O. Millennium Development Goals (MDGs) in Ukraine: Reducing Child Mortality Progress Assessment	28

HUMAN DEVELOPMENT, SOCIAL CAPITAL

NOVIKOV V.M., SEMENOV V.V. Achievement of Justice as a Condition of Social and Humanitarian Development	40
MELNICHUK D.P. «Human Capital»: the Theoretical Aspect of the Study	50
CHERENKO L.M. Specifics of Formation and Symptoms of Inequality in Ukraine	60
BOBUKH I.M. Formation of Human Potential Development in Ukraine: Analytical Comparisons and Areas of Improvement	70
ROGOZIN A.G., MAKARENKO I.P. Innovative Social Capital: The Problems of Identification and Measurement	82
ZVONAR V.P. Curb on Corruption in Ukraine: Civil Society's Competence and Agenda	93

DEMOGRAPHIC PROCESSES

KURYLO I.O. Health of Elderly and Life Expectancy at Old Age in Ukraine: Tendencies and Some of their Factors	102
PALIY O.M. Interdependence of Human and Demographic Development	115
AKSYONOVA S.YU. Domestic Labor: Gender Differences of Time Spent on Housework	125
DAVYDYUK O.O. Age as a Factor of Population Attitudes Towards Civic and Political Participation of Women in Ukraine	137
GLADUN O.M. Estimate of Hypothetical Population Losses in Ukraine During 1897–2012.....	147
MALYNOVSKA O.A. Migration Studies in Soviet Times and Their Impact on Contemporary Migration Researches Developed in Ukraine	156

SOCIAL AND LABOUR RELATIONS

GRISHNOVA O.A., MISHCHUK G.U. Social Innovation in Labor Relations: Essence, Types and Implementation Peculiarities in Ukraine	167
ZAYATS T.A. Modernization of Social and Labour Relations: Directions and Principles	179
KHARAZISHVILI Y.M., KOVAL A.P., NOVAK I.M. The Possibilities of Legalization of Wages in Ukraine: Redistribution of Social Responsibility	193

SHKLYARSKY Y.A., SHKLYARSKA I. Y. Changing Attitudes to Pensions of the Population of Ukraine	203
ARTIUSHENKO M.V., DROZD V.O. Method for Assessing Variability of Vocational Qualification Structure of the Labour Market.....	213
MARCHENKO I.S. Long-Term Unemployment in Ukraine	224

BOOK REVIEW

Review of Publications 2012–2013	234
GRISHNOVA O.A. Review on the cycle of scientific publications	237

SCIENTIFIC LIFE

Congratulation to L.V. Chujko on occasion of his 80th Anniversary.....	240
Congratulation to V.P. Piskunov on occasion of his 80th Anniversary	241
About the journal «Demography and social economy».....	248
Guidelines for Authors.....	256
Guidelines of references in the english transliteration	258

The journal is indexed in:

- Ulrich's Periodicals Directory, (USA), www.ulrichweb.serialssolutions.com (since July 2013);
- Russian science citation index (RSCI), (Russian Federation), <http://elibrary.ru> (since August 2013);
- Index Copernicus International (Poland), <http://indexcopernicus.com> (since December 2013).